પરરાજ્યના ગુનેગાર બાબતનો

આક્ટ.

સન ૧૮૭૯ નો ૨૧ મો ટીકા સાથે.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

કસ્તુર વીરચંદ.

અમદાવાદમાં.

ઘીકાંટે શેઠ મોતીલાલ અમરતલાલના મકાનમાં 'અમદાવાદ યુનિયન પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ'માં ઘેલાભાઈ નરસીદાસે છાપ્યો.

સંવત ૧૯૪૪. સન ૧૮૮૮.

ઇંડિયાના ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનસીલને હેઠળ લખેલો આકટ ગવરનર જનરલ સાહેબે સન ૧૮૭૯ ના નવેંબર મહીનાની ૧૪ મી તારીખે મંજુર કર્યો તે સઘળા લોકોને જાહેર થવા સારૂ છપાવીને પ્રસિધ કર્યો છે.

સન ૧૮૭૯ નો આકટ ૨૧ મો.

બ્રિટિશ ઈંડીયા બાહારની જગાએ જે ગુન્હા થાય તે ગુન્હાનો ઈનસાફ કરવા બાબત અને ગુનેહગારોને સ્વાધીન કરવા બાબત નિયમ ઠરાવવા બાબતનો આક્ટ.

ઉદ્દેશ. તહનામાં ઉપરથી તથા કલમબંધી ઉપરથી તથા કરારનામા ઉપરથી તથા સનંદ ઉપરથી તથા રૂઢી ઉપરથી તથા અપ્રતિબંધ વહિવટ ઉપરથી અને કાયદાસર બીજા સાધન ઉપરથી ઇંડીયાના ગવરનરજનરલ ઇનકાંઉનસિલને બ્રિટીશ ઇંડીયાની હદ બાહારની ઘણીએક જગાએ અખિકાર અને હકુમત છે વાસ્તે;—અને તે અધિકાર અને હકુમત ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનશીલના હુકમ પ્રમાણે કામ કરનારા પોલીટીકલ એજંટ તથા બીજાઓને વખતે વખતે આપવામાં આવીછે વાસ્તે;—અને તે અધિકાર અને હકુમત ચલાવવા ઉપર અને બીજાને આપવા ઉપર બ્રિટિશ ઈંડીયાના કાયદાનો નિબંધ કેટલો છે અને તેને તે કાયદાનો આધાર કેટલો છે તે બાબત શક પડયો છે વાસ્તે;—અને તે શક દુર રરવા સારૂ અને તે અધિકાર અને હકુમત ચલાવવા બાબતના અને બીજાને આપવા બાબતના અને રાણીની રઈયત બ્રિટીશ ઈંડીયાની હદ બાહાર ગુનાહ કરે તે બાબતના અને ગુન્હેગારોને સ્વાધીન કરવા બાબતના કાયદા એકઠા કરીને સુધારવા સારૂ સન ૧૮૭૨ નો પરરાજ માંહેની હકુમત બાબતનો અને પરરાજના ગુન્હેગારોને તેઓની સરકારને સ્વાધીન કરવા બાબતનો આક્ટ પસાર કરયો હતો; અને તે આક્ટ રદ કરવો અને હેઠળ લખેલા સુધારા સાથે ફરીથી ઠરાવવો પણ યોગ્ય છે વાસ્તે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે.—

બાબ ૧ લો. પ્રથમ નિયમો.

ટુંકુ નામ. ૧. આ આક્ટને "સન ૧૮૭૯ નો પરરાજ માંહેની હકુમત બાબતનો અને ગુનેહગારોને સ્વાધીન કરવા બાબતનો આક્ટ" કહેવો.

આક્ટ કહાંકહાં લાગુછે. આ આક્ટ આખા બ્રિટીશ ઈંડીયાને.

બ્રિટીશ ઈંડીયાની હદ બાહાર રાણીની હિંદુસ્થાનની દેશી રઈયત હોય તે સઘળી રઈયતને, અને રાણી સાહેબની સાથે દોસ્તી રાખનારા હિંદુસ્થાન માંહેના રાજાઓના અને સંસ્થાનોના મુલકમાં રાણીની વિલાયતી રઈયત હોય તે સઘળી રઈયતને લાગુછે.

શરૂઆત. અને આ આક્ટ ઠરયો એટલે અમલમાં આવશે.

બીજા કાયદા તથા તહનામાં રાખ્યાં. પણ ગુનેહગારોને સ્વાધીન કરવા બાબતનો જે વખતે જે કાયદો અથવા તહનામું અમલમાં હશે તે કાયદાના અથવા તહનામાના ઠરાવને આ આક્ટના કોઈપણ ઠરાવથી બાધ આવતો નથી એમ સમજવું; અને

સદરહુ પ્રકારના કાંઈ કાયદા અથવા તહનામું જે જે બાબતમાં લાગુ છે તે તે બાબતમાં તે કાયદામાં અથવા તહનામામાં ઠરાવેલી રીત પ્રમાણે કામ ચલાવવું જોઈએ.

ટીકા—પરરાજ્યમાં આ લોકપર ફોજદારી કામ ચાલુ છે એટલાજ .ફક્ત કહેવાપરથી તે લોકોને પેહેરામાં રાખવા બ્રિટીશ માજીસ્ત્રેટને અધિકાર નથી. પરરાજ્યના ગુનેહગારોને સ્વાધીન કરવા બાબતના આક્ટ પ્રમાણે અટકાવી રાખેલા સખસો બાબત યોગ્ય તજવીજ કરવામાં જો ન આવે તો તેઓને છોડી મુકવા જોઇએ. (આ ફેસલો સને ૧૮૭૨ ના પરરાજ્યના ગુનેહગારના આક્ટ નંબર ૧૧ ઉપર તા. ૨૯ મે ૧૮૭૭ને રોજ મુંબાઈ હાઈકોરટે કલાદગીના માજીસ્ત્રેટનું ત્રીમાહી રીટર્ન તપાસ્યાપરથી કરેલો છે. પણ તે આક્ટ રદ થઈ તેને બદલે આ આક્ટ થવાથી આ ફેંસલો અમે દરસાવ્યો છે.)

રદ કરવું. ૨. સન ૧૮૭૨ નો પરરાજ માંહેની હકુમત બાબતનો અને પરરાજના ગુન્હેગારોને તેઓની સરકારને સ્વાધીન કરવા બાબતનો આક્ટ રદ કરયો છે; પણ ચાલુ હોય એવી, તે આક્ટ ઉપરથી જે નેમણુક કરી હશે તે સઘળી નેમણુકો જે અધિકાર આપ્યા હશે તે સઘળા અધિકાર, જે દાખલા આપ્યા હશે તે સઘળા દાખલા જે માગણી તથા કાનુન કરી હશે તે સઘળી માગણી તથા કાનુન અને ચાલુહોય એવાં જે જાહેરનામા, સમન, વારંટ, હુકમ તથા તાકીદ કરી હશે તે સઘળાં જાહેરનામા, સમન, વારંટ હુકમ અને તાકીદ, આ આક્ટને અનુસરીને હશે તેટલે સુધી તે આ આકટ પ્રમાણે કરીછે તથા આપ્યાછે તથા કરીછે એમ સમજવું.

અરથની કલમ. ૩. આ આકટમાં આગલા પાછલા સંબંધથી બાધ આવતો નહેતો.

"પોલીટીકલ એજંટ." "પોલીટીકલ એજંટ" આ શબ્દનો અરથ હેઠેજ લખ્યા પ્રમાણે છે અને તે શબ્દોમાં હેઠળ લખેલા અમલદારોનો સમાસ થાય છે એમ સમજવું.

(૧) બ્રિટીશ ઇંડીયાની હદ બાહારના કોઈ મુલકમાં અથવા જગાએ હિંદુસ્થાનની બ્રિટીશ સરકારની તરફથી મુખ્ય અમલદાર હોય તે અમલદાર.

(૨) કોઇ જગા બ્રિટીશ ઇંડીયાનો ભાગ નહી હોય તે જગાએ આ આક્ટ પ્રમાણે પોલીટીકલ એજંટનો સઘળો અથવા કેટલોએક અધિકાર ચલાવવાને ગવરનર જનરલ ઈનકાઊંનસીલે, અથવા મદ્રાસ અથવા મુંબઈ ઈલાકાના ગવરનર ઈનકાંઉનસીલે બ્રિટીશઈંડીયા માંહેનો કોઈ અમલદાર નિમ્યો હશે તે અમલદાર;

"રાણીની વિલાયતી રઈયત" અને "રાણીની વિલાયતી રઈયત" આ શબ્દોનો અરથ ફોજદારી કામની રીતના કાયદામાં રાણીની વિલાયતી રઈયતની વ્યાખ્યા કરીછે તે પ્રમાણે સમજવો.

બાબ ૨ જો.

બ્રિટીશ ઈંડીયા બાહારની જગાએ બ્રિટીશ અમલદારોના અધિકાર.

ગવરનર જનરલનો ૪. ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનસીલને જે વખતે જે કાંઈ અ-

અધિકાર બ્રિટીશઈંડીયા બાહારની જગાએ ચલાવવા બાબત અને તે બીજાને આપવા બાબત.

ધીકાર અથવા હકુમત છે તે બ્રિટીશ ઈંડીયાની હદ બાહારના હરકોઈ મુલકમાં અથવા જગાએ ચલાવવાનો અખત્યાર અને તે અધિકાર અને હકુમત પોતાની નજરમાં વખતે વખતે આવે તે રીતે અને તેટલે સુધી હિંદુસ્થાન માંહેની બ્રિટીશ સરકારના હરકોઈ નોકરને આપવાનો અખત્યાર ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉન્શીલને છે.

તે અધીકાર ચલાવવા બાબત અથવા આપવા બાબત જાહેર નામુ.

૫. સદરહુ પ્રકારનો કાંઈ અધિકાર અથવા હકુમત ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનસીલ ચલાવે તે બાબત અને તેઓ કોઈ માણસને અથવા કોઈ વરગના માણસોને તે અધિકાર અને હકુમત આપે તે બાબત અને તે માણસોએ શી રીતે કામ ચલાવવું તે રીત બાબતના જે નિયમો પ્રમાણે અથવા બીજી સરતો પ્રમાણે તેઓએ ચલાવવું જોઈએ તે નિયમો બાબત અથવા બીજી સરતો બાબત અને તેઓનો અધિકાર જેટલી હદમાં ચલાવવો હોય તેટલી હદ બાબત ઈંડીયા ગ્યાજેટમાં પ્રસિધ કરેલાં જાહેરનામામાં લખેલી વાતોના ખરાપણા બાબત તે જાહેરનામુ નિરણયકારક પુરાવો છે એવું સમજવું.

જસ્ટિસ આફ ધી પીસની નીમણુક તથા અધિકાર અને હકુમત.

૬. રાણીની વિલાયતી રઈયતને તેનાં નામથી અથવા તેના હુદાના સબબથી સદરહુ પ્રકારના હરકોઈ મુલકમાં અથવા જગાએ જસ્ટિસ આફ ધી પીસ નીમવાનો અખત્યાર ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનસીલને છે; અને તે દરએક જસટિસ આફ ધી પીસને પેહેલા વરગના માજીસ્ત્રેટ જસ્ટિસ આફ ધી પીસછે અને રાણીની વિલાયતની રઈયત છે તેઓને ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદા મુજબ જે અધિકાર આપ્યાછે તે સઘળા અધિકાર રાણીની વિલાયતની રઈયત ઉપર અથવા તેવી રઈયતની સાથે મળીને કાંઈ ગુનાહ કરયાનું તોહોતમ કોઈ સખસો ઉપર આવ્યું હશે તેઓની ઉપર કામ ચલાવતી વખતે છે એવું સમજવું.

રાણીની વિલાયતી રઈયત ઉપર હકુમતવાળી કહી કોરટમાં તે જસ્ટિસ આફ ધી પીસે ઈનસાફ થવા સારૂ મોકલવા તે બાબત હુકમ કરવાનો અખતિયાર ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનસીલને છે.

હમણાંના પોલીટીકલ એજંટ તથા જસ્ટિસ આફ ધી પીસને કાયમ કરયા છે.

૭. સદરહુ પ્રકારના કોઈ મુલકમાં અથવા જગાએ અને મુલક સારૂ અથવા જગા સારૂ ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનસીલે અથવા મદરાસ અથવા મુંબઈ ઈલાકાના ગવરનર ઈનકાંઉનસીલે સને ૧૮૭૨ ના અપરેલ મહીનાની પચીસમી તારીખની અગાઉ જે પોલીટીકલ એજંટ અને જસ્ટિસ આફ ધી પીસ નીમ્યા હશે તે સઘળા પોલીટીકલ એજંટ અને જસ્ટિસ આફ ધી પીસ આ આક્ટના ઠરાવ પ્રમાણે નીમ્યા છે અને નીમ્યા હતા. અને તેઓને આ આક્ટના ઠરાવ પ્રમાણે હકુમત છે અને આજ સુધી હતી એવું સમજવું.

બ્રીટીસ ઈંડીયાનો ફોજદારી કાયદો બ્રીટીસ ઈંડીયાની હદબહાર રા

૮. ગુનાહ બાબત અને ફોજદારી ઈનસાફનું કામ ચલાવવાની રીત બાબત બ્રીટીશઈંડીયામાં જે વખતે જે કાયદો ચાલુ હોય તે કાયદો કામ ચલાવવાની રીત બાબત ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉસીલ વખતે વ-

ણીની રઈયત હોય તેને લાગુ કરવા બાબત.

ખતે જે ફેરફાર કરવાનું ફરમાવે તે ફેરફાર થઈને હેઠળ લખેલાં માણસોને લાગુ થશે.

(અ) રાણી સાહેબની સાથે દોસ્તી રાખનારાં હિંદુસ્તાન માંહેના રાજાઓના અને સંસ્થાનોના મુલકમાં રાણીની વીલાયતી રઈયત હશે તે સઘળી રઈયતને અને,

(બ) બ્રિટીસઈંડીયાની હદ બહારની કોઈપણ જગામાં રાણીની દેશી હિંદુસ્તાનની રઈયત હશે તે સઘળી રઈયતને લાગુછે એવું સમજવું.

બાબ ૩ જો.

બ્રિટીસ ઇંડિયા બહારની જગાએ રાણીની રઈયત ગુનાહ કરે તે ગુનાહની બ્રટીસ ઈંડીયામાં ચોકશી.

રાણીની રઈયત બ્રિટીસઈંડીયાની હદ બહાર ગુનાહ કરે તે બાબત તેઓની જવાબદારી.

૯. રાણીની વીલાયતી રઈયત, રાણી સાહેબની સાથે દોસ્તી રાખનારા હિંદુસ્તાન માંહેના કોઈ રાજાના અથવા સ્વસ્થાનના મુલકમાં જ્યારે કાંઈ ગુનોહ કરે, અથવા,

ટીકા.—રાણી સાહેબની દેશી પ્રજામાંના એક માણસે રાણી સાહેબની સાથે સ્નેહ રાખનારા હીંદુસ્થાનમાંના એક દેશી રાજ્યમાં રહેવાના ઘરમાં ચોરી કરી; અને તે રાણી સાહેબ સાથે સ્નેહ રાખનાર બીજા રાજ્યમાં પકડાયો (જડયો) અને તેને ત્યાંહાંથી અમદાવાદ આણ્યો કીંવા તે પોતે ત્યાંહાં હાજર થયો. આ અપરાધમાં ઇનસાફ બ્રીટીશ સરકારના મુલકમાં થવો જોઇએ એમ મને દેખાય છે એવો દાખલો તીહાંના પોલીટીકાલ એજંટે આપીયો હતો તેથી અમદાવાદના એક માજીસ્ત્રેટે તેની ચોકશી કરી તે કામ શેસન કમીટ કરીયું તેમાં ઠરાવ્યું કે—" આ કલમ ઊપરથી આ કામનો ઈનસાફ કરવાનો અધિકાર અમદાવાદની શેશન કોરટને હતો કારણ કે આરોપીને જે વખતે અમદાવાદ આણ્યો તે વખતે તે તેજ કલમ પ્રમાણે બ્રિટીશ ઈંડીયામાંના મુલકમાં જડયો હતો. "જડે" એવો જે. શબ્દ આ કલમમાં છે તેનો અરથ જે ઠેકાણે તે પકડાયો તે ઠેકાણું નહી છતાં જે ઠેકાણે તે પ્રત્યક્ષ હાજર હોય તે ઠેકાણું એમ સમજવું જોઈએ. (મુ. હા. ઇ. લા. વા. ૬ પાને ૬૨૨ સરકાર વિરૂધ મગનલાલ).

બ્રિટીસ ઈંડીયાની હદ બહારની કોઈપણ જગાએ રાણીની હિંદુસ્તાનમાંની દેશી રઈયત જ્યારે ગુનોહ કરે.

ત્યારે સદરહુ પ્રકારના ગુનાહ બાબત તે માણસની તજવીજ એવી રીતે કરવી કે તે માણસ બ્રિટીસ ઈંડીયા માંહેની જે કોઈ જગાએ જડે તે ઠેકાણે તેણે તેવો ગુનોહ કરયો હોત તો જે પ્રમાણે તેની તજવીજ થાત તે પ્રમાણે તજવીજ કરવાનો અખતીયાર છે.

ચોકશી કરવા લાયક તોહોમત છે એવો દાખલો પોલિટિકલ એજંટે આપવો.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહુ પ્રકારના કોઇ ગુનહાના તોહોમતની ચોકસી બ્રિટીસ ઈંડીયામાં કરવી નહી પણ બ્રિટીસ ઇંડીયામાં ચોકશી થવી જોઈએ એવું મહારા અભિપ્રાય પ્રમાણે તોહોમત છે એવો દાખલો જે મુલકમાં ગુનોહ કરયાનું કેહેતા હોય તે મુલકનો પોલિટીકલ એજંટ હોય અને તે લખી આપે તો બ્રિટીસ ઈંડીયામાં ચોકસી કરવી.

અને વળી એવું ઠરાવ્યું છે કે આ કલમ પ્રમાણે કોઈ માણસ ઉપર કાંઈ કામ ચલાવ્યું હોય તેથી તેનો બ્રિટીસ ઈંડીયામાં કરયો હોત તો તેજ ગુનાહ બાબત તેજ માણસ ઉપર આગળ બીજું વધારે કામ ચાલવાને હરકત થઈ હોત. તે ચલાવેલાં કામને લીધે. તેજ ગુનોહ બ્રિટીસ ઈંડીયાની હદ બહારની કોઈ જગાએ કરયા બાબત આ આકટ પ્રમાણે તે માણસ ઉપર આગળ બીજું વધારે કામ ચલાવવાને હરકત થાયછે એવું સમજવું.

જુબાનીઓની અને દસ્તાવેજોની નકલ પુરાવામાં લેવાનો હુકમ કરવાનો અધીકાર.

૧૦. નવમી કલમમાં કહેલા સદરહું પ્રકારના કોઈ ગુનાની ચોકશી અથવા તજવીજ ચાલતી હોય ત્યારે જે જગાએ તે ગુનો કરયાનું કેહેતા હોય તે જગામાંના અથવા જગાના પોલીટીકલ એજંટની આગળ અથવા ઈનસાફના અમલદારની આગળ જુબાનીઓ આપી હોય અથવા દસ્તાવેજો રજુ કરયા હોય તે જુબાનીઓની અથવાં દસ્તાવેજોની નકલ, તે ચોકશી અથવા તજવીજ કરનારી કોરટ તે જુબાનીઓની અથવા દસ્તાવેજોની વાત બાબત પુરાવો લેવા સારૂ જે પ્રસંગે કમીશન નીમે તે પ્રસંગે તે કોરટે પુરાવામાં લેવી એવું પોતાની નજરમાં આવશે તો હુકમ કરવાનો અખતીયાર સ્થાનીક સરકારને છે.

ગુનહેગારને સ્વાધીન કરવા બાબત.

રાણીની વીલાયતી રહીયત શીવાય બીજા માણસો બ્રીટીશ ઇંડીયામાં નાહાશી આવે તેઓને પકડીને મોકલવા બાબત.

૧૧. રાણીની વીલાયતી રહીઅત નહી હોય તેવાં કોઈ માણસે કોઈ સંસ્થાનમાં તે સંસ્થાનના કાયદા વીરૂધ ગુનહો કર્‌યો હોય અથવા કર્‌યો છે એવું લાગતું હોય અને તે માણસ બ્રીટિશ ઈંડિયામાં નાહાશી આવે અથવા હોય ત્યારે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે હકીકત હશે તો તે સંસ્થાનનાં પોલીટીકલ એજંટને હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે કરવા સારૂ વારંટ કરવાનો અખતીયાર છે એટલે.—

ગુનાહની ચોકશી સદરહુ સંસ્થાનમાં થવી જોઈએ એવું તે પોલીટીકલ એજંટની નજરમાં આવશે તો.

અને જે કામ થવાનું કેહેતા હોય તે કામ બ્રીટીશ ઈંડીયામાં કર્‌યુ હોત તો આ આકટને જોડેલાં પરીશીસ્ટમાં હીંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમો લખી છે તે કલમો પ્રમાણે અથવા તે કાયદાની અથવા બીજા કોઈ કાયદાની બીજી જે કલમ ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનસીલ ઈંડીઆ ગ્યાજેટમાં જાહેરનામું છપાવીને વખતે વખતે કહેશે તે કલમ પ્રમાણે ગુનહો થયો હોત તો,

તે માણસને પકડવા બાબત અને જે જગા વારંટમાં લખી હોય તે જગાએ વારંટમાં લખેલાં માણસને સ્વાધીન કરવા બાબત વારંટ કરવાનો પોલીટીકલ એજંટને અખત્યાર છે.

વારંટ કોહોના નામનું કરવું અને શી રીતે બજાવવું.

૧૨. ફલાણા જીલામાં તોહોમતવાળુ માણસ છે એવું લાગતુ હોય તે જીલ્લાના માજીસ્ટ્રેટના નામનું તે વારંટ કરવાનો અખતીઆર છે; અને વારંટો બજાવવા બાબત જે વખતે જે કાયદો ચાલુ હોય તે કાયદામાં ઠરાવેલી રીતે તે વારંટ અમલમાં લાવવું; અને તોહોમતવાળું માણસ પકડાય એટલે તેને વારંટમાં લખેલી જગાએ મોકલી દેવું અને વારંટમાં લખેલા અમલદારને સ્વાધીન કરવું.

પોલીટીકલ એજંટે પોતાની જાતે મુકરદમાનો નીકાલ કરવો અથવા તજવીજ થવા સારૂ માણસને મામુલ કોરટમાં મોકલવું.

૧૩. સદરહુ પોલીટીકલ એજંટે કાંતો તે મુકરદમાનો પોતાની જાતે ફેંસલો કરવો અથવા જો ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનશીલે અથવા મદ્રાસ ઈલાકાના ગવરનર ઈનકાંઉનશીલે અથવા મુંબાઈ ઈલાકાના ગવરનર ઈન કાંઉનશીલે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે કરવા સારૂ તેને સામાન્ય કે વીશેષ રીતે અધીકાર આપ્યો હોય તો ઉપર કહ્યા પ્રમાણે મોકલેલુ માણુસ રાણીની હીંદુસ્થાનની દેશી રઈયત હોય કે નહી હોય તો પણ તેને જે સંસ્થાનમાં ગુનહો કરયો હોય તે સંસ્થાનની મામુલ કોરટ પાસે તજવીજ કરાવવા સારૂ તે કોરટોને સ્વાધીન કરવું.

ગુનેહગારો સ્વાધિન કરવા બાબત બ્રિટીશ સરકારના મુલકના કોઈ ભાગમાં હકુમત ચલાવનારાઓ અથવા પારકા દેશના રાજા લખી મોકલે તે બાબત.

૧૪. રાણીસાહેબના મુલકના કોઈ ભાગમાં અથવા કોઈ પારકા રાજાના અથવા સંસ્થાનના મુલકમાં ગુનહો કરયાનું તોહોમત જે માણુસ ઉપર આવ્યું હોય તે માણુસ સ્વાધિન કરવાનું તે ભાગમાં અથવા મુલકમાં હકુમત ચલાવનારાં માણુસો અથવા તેઓના હુકમથી (બીજા માણુસો) ગવરનર જનરલ ઈનકાઉનશીલને અથવા કોઈ સ્થાનીક સરકારને લખી મોકલે ત્યારે તે ગુનહો કોઈ માજીસ્ત્રેટની હકુમતની સ્થાનીક હદમાં થયો હોત તો તે ગુનાહની ચોકશી કરવા બાબત તેની હકુમત ચાલતે તે માજીસ્ટરેટને તે તોહોમતના ખરાપણા બાબત ચોકશી કરવાનો હુકમ કરવાને ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનશીલ અથવા સ્થાનીક સરકાર (પ્રસંગ પ્રમાળ એમ હોય તેમ) મુખતીયાર છે.

લખેલો ગુનહો મામુલ પ્રમાણે સમન કરવા લાયક છે કે વારંટ કરવા લાયક છે, જે પ્રમાણે નજરમાં આવે તે પ્રમાણે તે માણુસને પકડવા બાબત સમન અથવા વારંટ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે જે માજીસ્ટરેટને હુકમ થયો હોય તેણે કરવું, અને તોહોમતના ખરાપણા બાબત ચોકશી કરવી જોઈએ અને તે ચોકશી કરવાનો પોતાને જે સરકારે હુકમ કરયો હોય તે સરકારને તે બાબત તેણે રીપોટ કરવો જોઈએ. અને તોહોમતવાળું માણુસ ઉપર કહેલી દરખાસ્ત કરનારાં માણુસોને સ્વાધિન કરવું જોઈએ એવું ઉપર કહેલો રીપોરટ આવ્યા પછી સદરહુ સરકારની નજરમાં આવશે તો તે તોહોમતવાળા માણુસને સંભાળીને રાખવા તથા મોકલવા બાબત વારંટ કરવાને અને તે વારંટમાં કઈ જગાએ તથા તે માણુસને કોહોને સ્વાધિન કરવો તે લખવાને તે સરકાર મુખતીયાર છે.

દશમી કલમના ઠરાવ આ કલમ પ્રમાણે ચોકશી થાય તેને લાગુ છે એવુ સમજવું.

બ્રિટિશઈંડીયાની બાહાર ગુનહો કરયાનુ તોહોમત આવેલા માણુસને પકડવા સારૂ કંઈ બાબતમાં માજીસ્ત્રેટે વારંટ કરવું

૧૫. બ્રિટીશ ઈંડીયાની બાહાર કાંઈ પણ ગુનહો કરયાનુ તોહોમત અથવા વેહેમ જે માણુસ ઉપર હોય એવુ કોઈ માણુસ જ્યારે જ્યારે બ્રિટીશ ઈંડીયામાંના કોઈ માજીસ્ત્રેટની હકુમતની સ્થળશીમમાં હશે અને એવા માણુસને પકડવા બાબત કોઈ પણ સંસ્થાનના પોલીટીકલ એજંટ અગીયારમી કલમમાંના ઠરાવ મુજબ વારંટ કરી શકે છે અથવા રાણીસાહેબના મુલકના અથવા કોઈ પણ પારકા રાજાના અથવા

સંસ્થાનના મુલકના કોઈ પણ ભાગનો રાજકારભાર જે વખતે જે માણસો ચલાવતાં હશે તે તે માણસને સ્વાધિન કરવાનુ કહી શકશે એવુ સદરહુ માજીસ્ત્રેટને લાગશે ત્યારે ત્યારે તે માજીસ્ત્રેટને યોગ્ય લાગે તો તેણે તે માણસને પકડવા સારૂ વારંટ કરવું આ વારંટ કરવું તે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે હોય તો કરવુ; એટલે તેની હકુમતની સ્થળશીમમાં તે ગુનહો બન્યો હોત તો જે બાતમી ઉપરથી અથવા ફરિયાદ ઉપરથી અને તેવા પુરાવા ઉપરથી એવુ વારંટ કરવુ વ્યાજબી છે એવુ તેને લાગ્યુ હોત તેવી બાતમી ઉપરથી અથવા ફરીયાદ ઉપરથી અને તેવા પુરાવા ઉપરથી તેણે તે કરવુ.

માજીસ્ત્રેટે પોલીટીકલ એજંટને અથવા સ્થાનીક સરકારને બાતમી મોકલવી.

આ કલમ પ્રમાણે વારંટ કરનારા કોઈપણ માજીસ્ત્રેટે જે સંસ્થાનનો પોલીટીકલ એજંટ હોય એવા કોઈ સંસ્થાનમાં તે ગુનહો બન્યો છે એવુ લાગે અથવા તે ગુન્હો કર્યો એવુ કહેવુ હશે ત્યારે પોતે ચલાવેલા કામની બાતમી સદરહુ પ્રકારના પોલીટીકલ એજંટને તાબડતોબ મોકલવી જોઇએ અને બીજી બાબતમાં પોતે ચલાવેલાં કામ બાબત સ્થાનિક સરકારને તાબડતોબ રીપોર્ટ કરવો જોઈએ.

પકડેલા માણસ ઉપર ફેલાણી વખતની અંદર કામ ચલાવવામાં આવે તેને છોડી મુકવો.

૧૬. પંદરમી કલમ મુજબ કોઈ માજીસ્ત્રેટે કરેલા વારંટ ઉપરથી કોઈ માણસને પકડયું હશે તેને પકડયાની તારીખથી બે મહીના કરતાં વધારે અટકાવી મુકવું નહી પણ તે માજીસ્ત્રેટને સદરહુ મુદતમાં સદરહુ પ્રકારનાં માણસને સ્વાધીન કરવા બાબત કોઈ સંસ્થાનના પોલીટીકલ એજંટ તરફથી અગીઆરમી કલમ મુજબ વારંટ પહોચ્યું હશે અથવા ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનસીલની તરફથી અથવા સ્થાનીક સરકારની તરફથી તે માણસ બાબત કંઈ પણ હુકમ પહોચ્યો હશે અથવા એવા માણસને કાયદા પ્રમાણે કોઈ પારકા રાજાને અથવા સંસ્થાનને સ્વાધિન કરયો હશે તો જુદી વાત.

સદરહુ પ્રકારનું વારંટ અથવા હુકમ પહોચ્યાની અગાઊ કોઈ પણ વખતે માજીસ્ત્રેટને યોગ્ય લાગે તો તેણે તહોમતદારને છોડી મુકવો અને તહોમતદારને છોડી મુકવો એવું સ્થાનીક સરકારે એવું વારંટ અથવા હુકમ પહોચ્યાની અગાઊ કોઈ પણ વખતે ફરમાવ્યું હોય તો તે માણસને માજીસ્ત્રેટે છોડી મુકવો જોઈએ.

જામીન.

૧૭. જામીન બાબતના ફોજદારી કામની રીતના કાયદામાંના ઠરાવ પંદરમી કલમ પ્રમાણે પકડેલા કોઈ પણ માણસની બાબતમાં લાગુ થશે તે એ રીતે કે જે ગુન્હાનું તોહોમત સદરહુ પ્રકારનાં માણસ ઊપર મુકયું છે તે ગુનાહ તેણે બ્રિટીશ ઈંડીયામાં કરયાનું તોહોમત આવ્યું હોત તો જે રીતે લાગુ થાત તેજ રીતે લાગુ થશે.

બાબ ૫ મો.

પરચુરણ.

કાનુંનો કરવાનો અખતીયાર.

૧૮. હેઠળ લખેલી વાતો બાબત વખતે વખતે કાનુન કરવાનો અખતિયાર ગવરનર જનરલ ઈનકાંઉનશીલને છે.

(૧) રાણીની વીલાયતી અથવા દેશી રઈયતને પોલીટીકલ એજંટે આ આકટ પ્રમાણે કેદ

કરી હોય તેઓને અટકાવી રાખવા બાબત તથા તેઓનાં ભાથા બાબત, અને તુરંગમાં તેઓની વ્યવસ્થા રાખવા બાબત.

(૨) તોહોમતવાળા માણસને આ આક્ટ પ્રમાણે મોકલવા બાબત અને તેઓને સ્વાધીન લેવાનો ફલાણાં ફલાણાં માણસને અધિકાર છે એ રીતે જે માણસોના નામ વારંટમાં લખેલા હોય, તે માણસોને સ્વાધિન તે તોહોમતવાળા માણસો કરવામાં આવે ત્યાં સુધી તેઓનો બંદોબસ્ત રાખવા બાબત અને તેઓનું ગુજરાન ચલાવવા બાબત અને,

(૩) આ આકટની સઘળી મતલબ પાર પાડવા બાબત કાનુનો કરવાનો અખતીયાર છે.

પારકી ફોજદારી કોરટોએ આપેલ કમીસનો બજાવવા.

૧૯. કોઇપિણ પારકા રાજાના અથવા સંસ્થાનના મુલકમાંની કોઈપણ કોરટમાં અથવા ન્યાય સભામાં ચાલુ હોય એવા કોઇપિણ ફોજદારી પ્રકરણની બાબતમાં કોઈપણ સાહેદની જબાની જોઈતી હશે તે કોઈપણ દીવાની પ્રકરણની બાબતમાં દીવાની ઈનસાફનું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાના ૨૫ મા બાબ મુજબ જે રીતે મંગાવી શકાય છે તે રીતે મંગાવી લેવાને અધિકાર છે અને તે બાબમાંના ઠરાવનો અરથ કરવો તે તે માંહેના "ફરીયાદ" એ શબ્દમાં ગુનેગાર ઉપર ચલાવેલા કામનો સમાસ થતો હોય તે પ્રમાણે કરવો જોઈએ પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે આ કલમના કોઇપિણ ઠરાવ કાંઇપિણ પ્રકરણ રાજ્યકીય પ્રકારનું હશે તે પ્રકરણની બાબતમાં લાગુ છે, એમ સમજવું નહીં.

પરીશિસ્ટ.

હિંદુસ્થાનમાંના ફોજદારી કાયદાની જે કલમો ૧૧ મી કલમમાં કહી છે તે કલમો—

૨૦૬ ઠી, ૨૦૮ મી, અને ૨૨૪ મી કલમ; ૨૩૦ મી કલમના આરંભથી તે ૨૬૩ મી કલમની આખર સુધીની સઘળી કલમો; અને ૨૯૯ મી કલમના આરંભથી તે ૩૦૪ થી કલમની આખર સુધીની સઘળી કલમો; અને ૩૦૭ મી, ૩૧૦ અને ૩૧૧ મી કલમ; અને ૩૧૨ મી કલમના આરંભથી તે ૩૧૭ મી કલમની આખર સુધીની સઘળી કલમો; અને ૩૨૩ મી કલમના આરંભથી તે ૩૩૩ મી કલમની આખર સુધીની સઘળી કલમો; અને ૩૪૭ મી અને ૩૪૮ મી કલમ; અને ૩૬૦ મી કલમના આરંભથી તે ૩૭૩ મી કલમની આખર સુધીની સઘળી કલમો; અને ૩૭૫ મી કલમના આરંભથી તે ૩૭૭ મી કલમની આખર સુધીની સઘળી કલમો. અને ૩૭૮ મી કલમના આરંભથી તે ૪૧૪ મી કલમની આખર સુધીની સઘળી કલમો; અને ૪૩૫ મી કલમના આરંભથી તે ૪૪૦ મી કલમની આખર સુધીની સઘળી કલમો, અને ૪૪૩ મી કલમના આરંભથી ૪૪૬ મી કલમની આખર સુધીની સઘળી કલમો; અને ૪૬૪ મી કલમના આરંભથી તે ૪૬૮ મી કલમની આખર સુધીની સઘળી કલમો; અને ૪૭૧ મી કલમના આરંભથી તે ૪૭૭ મી કલમની આખર સુધીની સઘળી કલમો.

(True translation)
S. P. PANDIT,
Oriental Translator to Government.

આ આકટ અમદાવાદમાં "યુનિયન" પ્રેસમાં છાપ્યો.

જાહેર ખબર

નીચે લખેલાં પુસ્તકો ઘણીજ સસ્તી કીમતે અમારે ત્યાં મળે છે તેની વીગત.

૧—૦—૦ પેનલકોડ ટીકા સાથે આજદીન લગીના સુધારા સાથે ક્રીમીનલના આસન સહિત.
૧—૦—૦ અપરાધ બોધક સુધારેલું.
૦—૧૪—૦ શીવીલ પ્રોસીજર વગર ટીકાનો.
૦—૧૨—૦ પુરાવાનો આક્ટ ટીકા સાથે.
૦—૪—૦ મુદતનો આક્ટ ટીકાવાળો.
૦—૬—૦ સ્ટાંપ આક્ટ નવો.
૦—૮—૦ રેવન્યુ આક્ટ રૂલ સાથે.
૫—૦—૦ ટાર્ટશાસ્ત્ર ભોગીલાલ કૃત નવું.
૨—૮—૦ હિંદુશાસ્ત્ર ગોવીંદલાલ કૃત.
૪—૮—૦ ગીતાક્ષરા વેહેવારાધ્યાય.
૨—૮—૦ સરક્યુલર હુકમોનું પુસ્તક.
૩—૮—૦ ફોજદારી ફેંસલા વાલ્યમ ૮થી૧૩ તથા ઈંડીયન લો રીપોર્ટ સાથે.
૧—૦—૦ વાલ્યમ ૩ જાનો ભાગ ૪ થો.
૨—૮—૦ વાલ્યમ ૧૦ માનો ભાગ ૧ લો.
૩—૦—૦ વાલ્યમ ૫—૬—૭ ના ફેંસલા.
૦—૧૨—૦ સરક્યુલર ભાગ ૧ લો.
૩—૦—૦ સરક્યુલર મુંબાઈ નિબંધ.
૦—૪—૦ ગાયકવાડી ગામની કોસવારી.

૦—૧૨—૦ પેનલકોડ ટીકા સાથે.
૧—૮—૦ ક્રીમીનલ પ્રોસીજર ટીકાવાળો.
૬—૦—૦ ફોજદારી સંગ્રહ ૪૪ કાયદાનો.
૨—૮—૦ શીવીલ પ્રોસીજર ટીકા સાથે.
૭—૮—૦ દીવાની કાયદાનો સંગ્રહ ટીકા સાથે.
૦—૧૨—૦ કરારનો આક્ટ ટીકા સાથે.
૦—૬—૦ વીશેષ ન્યાયનો આક્ટ.
૦—૪—૦ કોરટ ફીનો આક્ટ.
૦—૧૨—૦ ડીપાર્ટમેંટ રૂલ સાથે નવું.
૧—૮—૦ મુસલમાની શરેહ ભોગીલાલ કૃત.
૧૦—૦—૦ હિંદુશાસ્ત્ર ગીરધરલાલ કૃત.
૩—૦—૦ વેહેવારમયુખ શ્લોક ને ટીકા સહીત.
૪—૦—૦ ન્યાયસંગ્રહ ભોગીલાલ કૃત.
૪—૦—૦ રા. વરજરાય વકીલના બનાવેલ ફેંસલા વાલ્યમ ૧ થી ૬ સુધી.
૧—૦—૦ વાલ્યમ ૩ જાનો ભાગ ૨ જો.
૩—૦—૦ વાલ્યમ ૧૦ માનો ભાગ ૨ જો.
૧—૦—૦ ગાયકવાડી કાયદાનો સંગ્રહ.
૦—૧૨—૦ સરક્યુલર ભાગ ૨ જો.
૦—૮—૦ સરક્યુલર ભાગ ૪ થો.

આ શીવાય વકીલો અને માજીસ્ટ્રેટોના ઉપયોગી અને નવું પ્રશ્નોતરનું મોટું પુસ્તક છાપેલ છે તેની અંદર દીવાની, વીશેસ ન્યાય મુદત, રજીષ્ટર, કોરટ ફી, સ્ટાંપ, પુરાવો, કરાર, પેનલકોડ, ક્રીમીનલકોડ, જુગાર, ફટકા, ગામપોલીસ, ડીસ્ટ્રીક્ટ પોલીસ, ઢોરના અતીક્રમણ અને પરરાજ્યના ગુનેગાર બાબત આ સિવાય ટાર્ટ, મુસલમાની સરેહ હીંદુશાસ્ત્ર અને ગીરો બાબતના પ્રશ્નોતર ઘણાં વીસ્તાર સાથે દાખલ કરેલા છે. તેની કીમત ટપાલ સાથે ૩૫—૪—૦ રાખેલી છે ને જેને જોઈએ તેણે નીચે સહી કરનાર પાસેથી મંગાવી લેવાં.

લી૦ સેવક **કસ્તુર વીરચંદ.**
અમદાવાદ વલંદાની હવેલી સામે.